

El siboc (*Caprimulgus ruficollis*) a l'Empordà.

Carlos Alvarez-Cros

Siboc (*Caprimulgus ruficollis*)

© Carlos Valdecantos / CENEAM - MMA

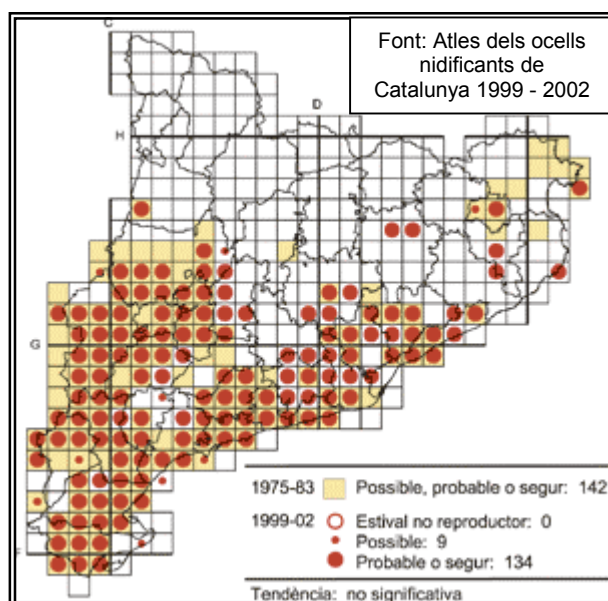
Comitè Avifaunístic Empordanès (CAE): Carlos Alvarez Cros, Marc Bertran Fàbregas, Joan Budó Ricart, Gerard Dalmau Bonet, Miquel Àngel Fuentes Rosúa, Joan Ventura Linares.

Citació recomanada: Alvarez-Cros, C. 2013. El siboc (*Caprimulgus ruficollis*) a l'Empordà. Comitè Avifaunístic Empordanès.

El siboc és una espècie migradora que, actualment, cria a la península ibèrica i al nord-est d'Àfrica (Marroc, Algèria i Tunísia). La seva àrea d'hivernada se situa a una zona de l'est de l'Àfrica tropical, que va de Mauritània a Libèria, arribant per l'oest a Malí (del Hoyo, Elliott i Sargatal, 1999). A Catalunya, la majoria de les 7.000 a 11.000 parelles reproductores es concentren als dos terços meridionals del territori. L'Alt Empordà constitueix el seu límit nord-oriental i queda desconnectat de la resta de territoris ocupats (Estrada i altres, 2004).

Pel que fa a l'Empordà, malgrat que és una espècie d'estatus mal conegut, les dades que trobem a la bibliografia ens parlen de que el siboc era freqüent a les comarques gironines a finals del segle XIX (Vayreda, 1883). Aquesta situació, probablement, es va mantenir durant bona part del segle XX, ja que Sargatal i Llinàs (1978) continuaven considerant-la freqüent a l'Empordà a finals dels anys setanta. De llavors ençà però, la situació sembla que va canviar de forma radical a les comarques empordaneses. Així, la diferència entre les dades d'ambdós

Atles d'ocells nidificants a Catalunya, reflecteix una important regressió d'aquesta població. Mentre que, a principis dels anys vuitanta, es va detectar a nou quadrícules de l'Empordà (Muntaner i altres, 1983), durant el període 1999 – 2002 només va ser detectat a dues (Estrada i altres, 2004). Aquesta important davallada podria ser la continuació d'un lent procés de regressió que ja provocà la desaparició de la població reproductora de la Provença i del Rosselló durant la segona meitat del segle XIX o la primera del segle XX (Loverec i Vigne *in* Pascal i altres, 2003). De fet, Companyo, a final del segle XIX, no esmenta l'espècie al Rosselló, a la seva *Histoire Naturelle du département des Pyrénées-Orientales* (1863) i, actualment, a França, les citacions de siboc se sotmeten a homologació pel *Comité d'Homologation National* (Clavell, 2002).

LLISTAT DE CITACIONS

Les citacions, que van fins al 31/12/12, estan agrupades per comarca i ordenades cronològicament. S'hi especifica el lloc, la data i el nombre dels exemplars observats. Segueix, entre parèntesi, la referència bibliogràfica. Les citacions homologades pel CAE figuren en lletra de color blau.

ALT EMPORDÀ

1989

Roses. 1 ex. sedimentat a cap Norfeu els dies 25 i 26.IX (Feliu, 2010).

1994

Llançà. 1 ex. cantant a la nit, al camp de futbol, el 30.IV (Feliu, 2010).

Llançà. 1 ex. al camp de futbol, el 14.V (Feliu, 2010).

1990

Llançà. 1 ex. a Grifreu, el 13.V.1990. Citació CAE 49 homologada. (Alvarez i altres, 2007).

1993.

Llançà. 1 ex. el 25.VII. Citació CAE 64 no acceptada per descripció insuficient. (Alvarez i altres, 2007).

Llançà. 1 ex. cantant a la nit, al camp de futbol, l'1.VIII (Feliu, 2010).

1994.

Llançà. 1 ex. cantant a la nit, al camp de futbol, el 30.IV (Feliu, 2010).

Llançà. 1 ex. el 14.V. Citació CAE 68 no acceptada per descripció insuficient. (Alvarez i altres, 2007).

1997

Vilajuïga. 2 exs. cantant al sector de la Vinya del Rei, el 7.VI (Feliu, 2010).

2001

Parc Natural del Cap de Creus 1 ex. sentit cantar el 22.VI a la zona del puig de la Guardiola (Feliu, 2007).

Cadaqués 1 ex. espantat pels petards de Sant Joan a l'aparcament de cotxes de Cadaqués, el 23.VI (Feliu, 2007).

2002

Sant Salvador de Verdera. 1 ex. a pista del mas Ventós a Sant Salvador de Verdera, el 14.VIII. Citació CAE 25 homologada. (Alvarez i altres, 2007). únic registre de l'any al PNCC, on sembla que l'espècie ja no s'hi reproduceix o ho fa en molt baix nombre (Feliu, 2007).

2007

Cap de Creus. 1 ex. cantant a la Vinya del Rei, el 26.VI. Citació no enviada a homologació pel CAE (Ollé i Barriocanal, 2008).

2009

Rabós. 2 mascles cantant a Delfià, el 26.VI. Citació CAE 125 homologada (Alvarez i altres, 2010).

2010.

Rabós. 1 ex. cantant repetidament al lloc "habitual", l'11.VI. Citació no enviada a homologació pel CAE (ICO, 2013).

Rabós. 1 mascle a Delfià, el 19.VI. Citació no enviada a homologació pel CAE (Frontera.cat).

BAIX EMPORDÀ

1986

Castell d'Aro. a l'agost va ser capturat un presumpte exemplar que no va ser identificat amb total seguretat (Alvarez, 1999).

2001

Palamós. Dada de comportament territorial a la quadrícula de Palamós de l'Atlas dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002 (Estrada i altres, 2004).

Tenint en compte que la població catalana de siboc constitueix un dels límits septentrionals de la distribució de l'espècie i que la de l'Empordà n'és el seu extrem nord-oriental, que és molt reduïda i està aïllada de la resta, el risc de desaparició és molt gran. El fort declivi poblacional reflectit pels resultats dels dos Atlès d'ocells nidificants de Catalunya, afegit a les escassíssimes dades posteriors i a la manca de citacions durant els darrers dos anys, sembla que anuncien una extinció imminent, si no s'ha consumat ja, de l'espècie com a reproductora a les comarques empordaneses, fet ja assenyalat per Feliu (2010).

AGRAÏMENTS

Vull agrair a tots els observadors les citacions realitzades i registrades, ja que sense el seu esforç no s'hauria pogut portar a terme aquest recull. També a Carlos Valdecantos per haver cedit la imatge que il·lustra el text i a Marc Anton i Santi Guallar, de l'ICO, pels detalls donats a la consulta de la dada del Baix Empordà de l'Atlès de Nidificants.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Alvarez, C. 1999. Els ocells de la vall del Ridaura. Sant Feliu de Guíxols, Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols.

Alvarez, C., Barriocanal, C., Betran, M., Budó, J., Burgas, A., Campsolinas, A., Ollé, A. (2010). 5è Informe d'homologació de citacions del Comitè Avifaunístic Empordanès. Comitè Avifaunístic Empordanès.
www.comiteempordanes.org/Homologacions/5e_Informe_homologacio.pdf

Alvarez, C., Burgas, A., Capalleras, E., Feliu, P., Ollé, A. 2007. Segon informe d'homologació de citacions del CAE. Comitè Avifaunístic Empordanès.
http://www.comiteempordanes.org/Homologacions/2n_Informe_homologacio.pdf

BirdLife International/EBCC. 2000. European bird population: estimates and trends. Cambridge, UK: BirdLife International.

Clavell, J. 2002. Catàleg dels ocells dels Països Catalans. Bellaterra, Lynx Edicions.

Companyo, L. 1863 Histoire Naturelle du département des Pyrénées-Orientales, Imprimerie de J. R. Alzine, Perpignan.
www.archive.org/stream/histoirenaturell03comp/histoirenaturell59comp_djvu.txt

Del Hoyo, J., Elliott, A., Sargatal, J. (eds.). 1999. Handbook of the Birds of the World. Vol.: 5. Barcelona. Lynx Edicions.

Estrada, J., Pedrocchi, V., Brotons, L., Herrando, S. (eds.) 2004. Atlès dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002. Barcelona. Institut Català d'Ornitologia (ICO)/Lynx Edicions.

Feliu, P. 2007. Anuari ornitològic del Parc Natural de cap de Creus 2001-2005. El Port de la Selva, Paratge Natural del Cap de Creus, Departament de Medi Ambient i Habitatge, Generalitat de Catalunya, Monestir de St. Pere de Rodes - Palau de l'Abat.
www.comiteempordanes.org/Anuaris/AnuarisPNCC/Anuari_PNCC_01_05.pdf

Feliu, P. 2010. Anuari ornitològic del Parc Natural de cap de Creus 1950-2000. El Port de la Selva, Parc Natural del Cap de Creus, Departament de Medi Ambient i Habitatge, Generalitat de Catalunya, Monestir de St. Pere de Rodes - Palau de l'Abat.

www.comiteempordanes.org/Anuaris/AnuarisPNCC/Anuari_PNCC_50_00.pdf

Frontera.cat (Blog desaparegut).

Muntaner, J., Ferrer, X., Martínez-Vilalta, A. 1983. Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra. Barcelona, Ketres.

Ollé, A. & Barriocanal, C. (coord.). 2008. Anuari d'Ornitologia Empordanès. 2007. p.10. CAE.

www.comiteempordanes.org/Anuaris/Anuari_Emporda_2007.pdf

Pascal M., Lorvelec O., Vigne J.-D., Keith P. & Clergeau P. (coordonateurs), 2003. Évolution holocène de la faune de Vertébrés de France: invasions et disparitions. Institut National de la Recherche Agronomique, Centre National de la Recherche Scientifique, Muséum National d'Histoire Naturelle. Rapport au Ministère de l'Écologie et du Développement Durable (Direction de la Nature et des Paysages), Paris, France. Version définitive du 10 juillet 2003.

<http://inpn.mnhn.fr/docs/inventaires/annexee.pdf>

Sargatal, J. Llinàs, R. (1978) Els ocells de l'Empordà. Figueres, Centre Excursionista Empordanès.

Vayreda, E. (1883) Fauna Ornitológica de la Provincia de Gerona. Girona, Paciano Torres.